

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/196/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3616202583
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3616202583.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: H. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. L. XXX, zastúpeného: JUDr. Peter Harakály, advokát so sídlom Košice, Mlynská 28, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 3C/149/2016- 107 zo dňa 19. júna 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. m e n í tak, že žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 5,05 % ročný úrok z omeškania zo sumy 958,76 eur od 18.07.2015 do 17.08.2015 vo výške 4,11 eur, zo sumy 1 057,19 eur od 18.08.2015 do 17.09.2015 vo výške 4,53 eur, zo sumy 1 155,62 eur od 18.09.2015 do 17.10.2015 vo výške 4,79 eur, zo sumy 1 254,05 eur od 18.10.2015 do 11.11.2015 vo výške 3,99 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výrokoch o trovách konania III. a IV. m e n í tak, že žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

III. Žalovaný m á proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 90%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie zaostalej renty a v časti o povinnosti vyplácať žalobcovi mesačnú rentu (výrok I.) a žalobu v časti o zaplatenie vyčísleného úroku z omeškania 333,65 eur zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi ani žalovanému náhradu trov konania nepriznáva (výrok III. a IV.).

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že pôvodne sa žalobca domáhal zaplatenia 2.088,62 eur titulom zaostalej renty, uloženia povinnosti žalobcovi vyplácať mu mesačnú rentu 169,56 eur od 01.07.2016 s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tak, že pri dopravnej nehode dňa 11.08.2013 utrpel ako cyklista zrazený motorovým vozidlom zn. C. Z. EČ: PE XXXBZ ťažké ublíženie na zdraví. Na základe rozsudku Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2T/21/2014 zo dňa 21.03.2014, bol vodič motorového vozidla uznaný vinným pre prečin ublíženia na zdraví. Zodpovedný prevádzkovateľ motorového vozidla mal v čase škodovej udalosti uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a jeho nároky sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 04.03.2015 bol žalobcovi priznaný invalidný dôchodok od 24.09.2014 vo výške 379,30 € mesačne a miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%. Ujma na zdraví vzhľadom na povolanie žalobcu, ktorý pracoval ako vodič v spoločnosti Decodom, spol. s.r.o. je v takom rozsahu,

že z pracovného procesu ho vyraduje na 100%, teda miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 100%. Žalobca má nárok v zmysle § 447 Občianskeho zákonníka nárok na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite odo dňa, keď bol uznaný za invalidného. V zmysle § 109 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. má nárok na úrazovú dávku (úrazovú rentu), ktorý mu vzniká odo dňa splnenia podmienok. Tie splnil dňom 24.09.2014. Po výpočte kapitalizovaná úrazová renta od 24.09.2014 do 30.06.2016 predstavuje sumu 3.581,33 eur. Od 01.07.2016 patrí žalobcovi mesačná renta vo výške 169,56 eur. Žalobca si svoj nárok u žalovaného uplatnil, ale ten bol uspokojený len čiastočne. Žalovaný namietal, že pri výpočte straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti došlo v žalobe k svojvoľnému pozmeneniu mechanizmu jej výpočtu. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo dňa 27.01.2015, vyplýva, že miera tohto poklesu je 75%, nie 100% ako uvádza žalobca. Žalobca namietal, že Sociálna poisťovňa mu prípisom zo dňa 14.10.2016 oznámila, že výšku zníženia pracovnej schopnosti vydáva len v prípade súdneho sporu a na základe výzvy súdu. Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že rozsudkom sp. zn. 2T/21/2014 zo dňa 21.03.2014 bola schválená dohoda o vine a treste zo dňa 21.03.2014 na podklade návrhu prokurátora okresnej prokuratúry v Partizánskom zo dňa 13.02.2014 pod č.k. Pv 475/13-21 tak, že súd uznal T. R. vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví. Podľa potvrdenia o strate zárobku počas práceneschopnosti zo dňa 13.03.2015 zo strany zamestnávateľa bola žalobcovi priznaná náhrada príjmu v celkovej sume 103,20 eur. Podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne č. 630 405 7133 0 zo dňa 04.03.2015 žalobcovi bol od 01.01.2015 zvýšený invalidný dôchodok na sumu 383,90 eur mesačne. Podľa potvrdenia o miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vydaného Sociálnou poisťovňou dňa 27.01.2015 mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určila Sociálna poisťovňa na 75%. Uplatnením straty na zárobku počas práceneschopnosti a po skončení práceneschopnosti zo dňa 14.04.2015 si žalobca voči žalovanému uplatnil rovnaký nárok ako v žalobe. Odpoveďou k listu žalobcu zo dňa 14.04.2015 žalovaný žalobcovi oznámil, že miera poklesu bola určená na 75%, renta je vyplácaná vo výške 70,35 eur mesačne a doplatok za obdobie od 24.09.2014 do 23.11.2015 vo výške 981,90 eur mu bude vyplatený. Listom zo dňa 14.10.2016 Sociálna poisťovňa žalobcovi oznámila, že posúdenie zdravotného stavu poškodeného na účely sumy náhrady za škodu na zdraví je možné vykonať len v prípadoch, kedy je otázka výšky náhrady škody predmetom súdneho konania. Podľa lekárskej správy - zápisnice a posudku Sociálnej poisťovne zo dňa 31.10.2017 žalobca má od 24.09.2015 mieru poklesu pracovnej schopnosti vo výške 100%.

3. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že dňa 12.02.2018 doručil žalobca čiastočné späťvzatie žaloby s odôvodnením, že žalovaný oznámením zo dňa 29.01.2018 plnil žalobcovi zaostalú rentu a bude mu poukazovať mesačnú rentu vo výške 176,41 eur. Žalobca trval na vyčíslenom úroku z omeškania vo výške 333,65 eur. Žalovaný s čiastočným späťvzatím súhlasil, a preto súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie zaostalej renty a v časti o povinnosti vyplácať žalobcovi mesačnú rentu zastavil.

4. Súd prvej inštancie sa následne zaoberal nárokom žalobcu na vyčíslený úrok z omeškania v sume 333,65 eur a dospel názoru, že žalovaný sa nemohol s plnením svojej povinnosti dostať do omeškania. Je pravda, že žalobca ho už skôr vyzval na doplatok zaostalej renty, resp. zvýšenie poskytovania mesačnej renty pri miere poklesu 100%, zároveň však bol žalobca povinný tento nárok žalovanému riadne preukázať, k čomu nedošlo, pretože Sociálna poisťovňa žalobcovi neposkytla potrebné rozhodnutie, ktoré bolo možné poskytnúť až v rámci súdneho konania na žiadosť súdu. Žalovaný si svoju povinnosť vyplácať rentu riadne plnil a v prípade preukázania nároku žalobcu by žalovaný so zvýšeným plnením nemal problém, o čom koniec koncov svedčí aj jeho postoj žalovaného po vypracovaní lekárskej správy a posudku Sociálnou poisťovňou. Vzhľadom na uvedené, keďže žalovaný nemal riadne preukázané zvýšenie nároku žalobcu, nemohol sa v tomto prípade dostať do omeškania so zvýšeným plnením, keďže mu táto povinnosť nevznikla a žalobca nemá nárok na ním uplatnený úrok z omeškania v sume 333,65 eur. Preto súd v tejto časti žalobu zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 88 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 447, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

5. O trovách vzhľadom na priebeh konania súd rozhodol podľa § 257 CSP, vzhľadom na vyriešenie sporu, keď dôvody hodné osobitného zreteľa videl v tom, že žalobca sa domáhal svojho nároku dôvodne, ale zo strany žalovaného nemohlo dôjsť k plneniu až do preukázania nároku zo strany žalobcu a to dôkazom, ktorý mohol byť zaobstaraný len v rámci súdneho konania. Po zaobstaraní tohto dôkazu

nakoniec žalovaný pristúpil k dobrovoľnému plneniu a žalobca zobral žalobu späť. Súd preto náhradu trov konania nepriznal ani žalobcovi, ani žalovanému.

6. Proti tomuto rozsudku v časti vo výroku, ktorým bol zamietnutý nárok žalobcu na úrok z omeškania v sume 333,65 eur a v súvisiacom výroku o trovách konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žaloba bude i v tejto časti vyhovené, pričom namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Uviedol, že žalovaný podľa svojich pôvodných vyjadrení neplnil žalobcovi nie preto, že by žalobca nárok nepreukázal, ale preto, že pre výpočet náhrady za stratu na zárobku pri invalidite považoval za rozhodujúcu mieru poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť. Tá bola Sociálnou poisťovňou stanovená vo výške 75 % na účely výpočtu invalidného dôchodku. Takýto právny názor žalovaného bol však nesprávny, pretože zákon o sociálnom poistení pokles pracovnej schopnosti a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť jasne rozlišuje. Vzhľadom na ťažké zdravotné postihnutie žalobcu po úraze bolo od počiatku zrejmé, že žalobca nemôže ani v minimálnom rozsahu plniť pracovné povinnosti vyplývajúce mu z jeho povolania vodiča nákladného motorového vozidla, a preto je miera poklesu pracovnej schopnosti 100 %. Podanie Sociálnej poisťovne a lekársky posudok len deklaratórne potvrdili, že tomu je skutočne tak. Vyjadrenie Sociálnej poisťovne v konaní má len deklaratórne účinky, poisťovňa deklarovala skutočnosť, ktorá už existovala. Ak by žalovaný náležite previedol prešetrenie potrebné na zistenie jeho povinnosti podľa § 11 ods. 6 zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, mohol žalobcovi plniť nároky v správnej výške. Žalobca bol v konaní nútený uplatniť svoj nárok žalobou, pokiaľ sa chcel domôcť plnenia. Vedenie sporu je vo svojej podstate následkom samotnej dopravnej nehody. V danom prípade neexistuje žiaden dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by mal žalobca znášať vlastné náklady trov súdneho konania, keďže bol v konaní úspešný. Zastavenie konania zavinil žalovaný, pretože plnil žalovaný nárok potom, čo žalobca podal žalobu na súde, predtým jeho nárok nebol ochotný uhradiť.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne vyjadril tak, že žalobcovi uhradil náhradu za stratu na zárobku zodpovedajúcu miere poklesu pracovnej schopnosti 75 %, pretože práve tento stav žalobca zdokladoval potvrdeniami Sociálnej poisťovne. Žalobca podal žalobu, ale potrebné potvrdenia dodal až v decembri 2017, teda 1 a pol roka po podaní žaloby. Žalovaný nemohol plniť bez potvrdenia Sociálnej poisťovne, pretože ide o komplikované a vysoko odborné posudzovanie, ktoré je zákonom zverené práve Sociálnej poisťovni v rámci lekárskej posudkovej činnosti podľa § 153 ods. 4 písm. a) zákona o sociálnom poistení. Zo strany žalobcu takéto posúdenie nemohol vykonať likvidátor. Taktiež treba zohľadniť, že renta počítajúca s preukázaným poklesom 75 % bola nesporná, žalobcovi poukazovaná. Žalobca mal žalovať iba sporný 25 % rozdiel, nie celú rentu. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na úroky z omeškania, potvrdenie o poklese schopnosti žalobcu vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca vydáva iba Sociálna poisťovňa, od podania žaloby až do 15.12.2017 takéto potvrdenie neexistovalo. Žalovaný preto plnenie žalobcovi nemohol poukázať, a teda sa nemohol dostať do omeškania. Okrem toho poukázal na špeciálnu právnu úpravu úroku z omeškania voči poisťovateľovi podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Zákon na priznania úroku z omeškania vyžaduje porušenie povinností stanovených v § 11 ods. 6 písm. a/, b/ zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, k čomu však nedošlo. Pre určenie, aké plnenie je plnením riadnym a včasným, je rozhodujúce ustanovenie § 11 ods. 7 citovaného zákona, ktoré splatnosť poistného plnenia presne vymedzuje.

8. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného v stanovenej lehote písomne nevyjadril.

9. Na základe výzvy odvolacieho súdu zo dňa 12.03.2019 sa strany vyjadrili k aplikácii ustanovení § 11 ods. 6,7,8 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o PZP „) nasledovne:

10. Žalovaný podaním zo dňa 27.03.2019 zdôraznil, že na citované zákonné ustanovenia už upozornil vo svojom vyjadrení a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/145/2017 zo dňa 22.11.2018 v obdobnej veci.

11. Žalobca vyjadrením zo dňa 13.05.2019 poukázal na to, podľa § 4 ods. 2 písm. b/ i podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. nároky na náhradu škody poškodeného platí poisťovateľ priamo poškodenému. Tomuto právu poisteného zodpovedá právna povinnosť poisťovateľa plniť preukázané nároky na náhradu škody poškodenému. Ide o základnú právnu povinnosť poisťovateľa. Poisťovateľ nie je v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona č. 381/2001 Z.z. povinný nielen začať prešetrovanie poistnej udalosti, skončiť ho v lehote troch mesiacov a oznámiť výsledky prešetrovania poškodenému, ale je predovšetkým povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť, v rozsahu, v ako mu reálne patria. Ide o peňažnú povinnosť poisťovateľa. Pokiaľ poisťovateľ nespĺní svoju peňažnú povinnosť riadne a včas, dostáva sa v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka do omeškania, a to bez ohľadu na to, či zašle alebo nezašle poškodenému oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona č. 381/2001 Z.z.. Ide totiž o dve odlišné právne povinnosti poisťovateľa. Ustanovenie § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. upravuje nárok poškodeného na úrok z omeškania len v súvislosti s porušením povinnosti poisťovateľa podľa § 11 ods. 6 zákona, teda s porušením povinnosti poisťovateľa súvisiacej so včasným a riadnym prešetrovaním poistnej udalosti. Toto ustanovenie sa nezaobrá dôsledkami omeškania v súvislosti s omeškaním pri povinnosti poisťovateľa plniť samotnú náhradu. Preto je nevyhnutné na dôsledky omeškania poisťovateľa s plnením jeho hlavnej právnej povinnosti plniť náhradu škody aplikovať všeobecný predpis, ktorým je § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Identický právny názor zaujal aj Najvyšší súd ČR v rozsudku sp.zn. 25Cdo/895/2008 zo dňa 17.12.2009. V súdnej veci ide o chybný výklad ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z., keď je interpretované tak, že poškodený má nárok na úrok z omeškania len v prípade uvedenom v tomto ustanovení. Toto ustanovenie sa ale nezaobrá omeškaním poisťovateľa so splnením podstatnejšej právnej povinnosti - včas a riadne poskytnúť poškodenému plnenie náhrady škody. Takýmto výkladom citovaných právnych ustanovení by sa dalo dôjsť k absurdným záverom. Poisťovateľ by uvedením akéhokoľvek dôvodu a jeho oznámením poškodenému podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. mohol odmietnuť a zdržiavať plnenie, ktoré poškodenému patrí a vyhýbať sa tak plneniu svojich povinností. Takýto spôsob usporiadania občianskoprávných vzťahov je zjavne v rozpore s princípom právnej istoty ako jedným zo základných princípov právneho štátu (čl. 6 ods. 1 ústavy SR), pretože popiera a neguje legitímne očakávania poškodeného ako účastníka občianskoprávných vzťahov.

12. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

13. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

14. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti vo výrokoch II., III. a IV. zmeniť podľa § 388 CSP.

15. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

17. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom závere súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

18. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

19. V prejednávanej veci žalobca uplatňoval nárok na zaplatenie žalovanej sumy titulom nároku na náhradu škody (náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti žalobcu s prísl.). T. ako vodič motorového vozidla spôsobil dňa 11.08.2013 dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k poškodeniu zdravia žalobcu. Menovaný bol v súvislosti s dopravnou nehodou rozsudkom Okresného

súdu Partizánske sp.zn. 2T/21/2014 zo dňa 31.03.2014 uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1,2 písm. a/ Trestného zákona. V čase dopravnej nehody motorové vozidlo, ktorým bolo ublížené na zdraví žalobcov, a ktoré viedol T.r R., bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon o PZP“)

20. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu zostal už len nárok žalobcu na zaplatenie vyčísleného úroku z omeškania 5 % ročne zo sumy 98,89 eur od 16.07.2016 do 29.01.2018, zo sumy 98,89 eur od 16.08.2016 do 29.01.2018, zo sumy 98,89 eur od 16.09.2016 do 29.01.2018, zo sumy 98,89 eur od 16.10.2016 do 29.01.2018, zo sumy 98,89 eur od 16.11.2016 do 29.01.2018, zo sumy 98,89 eur od 16.12.2016 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.01.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.02.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.03.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.04.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.05.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.06.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.07.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.08.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.09.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.10.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.11.2017 do 29.01.2018, zo sumy 172,95 eur od 16.12.2017 do 29.01.2018, zo sumy 176,41 eur od 16.01.2018 do 29.01.2018 v celkovej výške 333,65 eur ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti trov konania. Súd prvej inštancie vychádzal v tejto časti rozhodnutia z toho, že žalobca síce žalovaného vyzval na doplatok zaostalej renty, resp. zvýšenie poskytovania mesačnej renty pri miere poklesu 100%, zároveň však Sociálna poisťovňa poskytla potrebné potvrdenie až v rámci súdneho konania. Žalovaný si svoju povinnosť vyplácať preukázanú časť renty riadne plnil. Vzhľadom na to, že žalovaný nemal riadne preukázané zvýšenie nároku žalobcu, nemohol sa v tomto prípade dostať do omeškania so zvýšeným plnením, keďže mu táto povinnosť nevznikla. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na § 257 CSP.

21. Rozsudok súdu prvej inštancie v časti vo výroku I. o zastavení konania čo do zaplatenia zaostalej renty 2 088,62 eur a uloženia povinnosti žalovanému vyplácať žalobcovi pravidelnú mesačnú rentu v žalovanej výške, nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť.

22. Žalobca v odvolacom konaní zdôraznil, že v napadnutej časti súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil v tom zmysle, že poisťovateľ je podľa § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona o PZP povinný nielen začať prešetrovanie poisťnej udalosti, skončiť ho v lehote troch mesiacov a oznámiť výsledky prešetrovania poškodenému, ale je povinný poškodenému jeho oprávnené a preukázané nároky reálne plniť, v rozsahu, v ako mu reálne patrí. Pokiaľ poisťovateľ nesplní túto svoju peňažnú povinnosť, dostáva sa do omeškania v zmysle § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zákonného ustanovenia patria poškodenému úroky z omeškania, a to bez ohľadu na to, či poisťovateľ zašle alebo nezašle poškodenému oznámenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona o PZP. Žalovaný dôvodil, že neporušil povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona o PZP, a preto mu nevznikla povinnosť platiť žalobcovi úroky z omeškania.

23. Odvolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že splatnosť akejkoľvek pohľadávky môže byť dohodnutá v zmluve alebo určená právnym predpisom alebo rozhodnutím štátneho orgánu (§ 563 Občianskeho zákonníka). V súdnej veci ide o právny vzťah medzi poškodeným (žalobcom) a poisťovateľom (žalovaný) škodcu, u ktorého si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody vo forme vyplatenia poistného plnenia z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Otázkou prípadného omeškania žalovaného je potrebné tak posudzovať v kontexte zákona o PZP, ktorý vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predstavuje špeciálnu právnu úpravu (§ 1 ods. 2 zákona o PZP), čo znamená, že jeho ustanovenia majú pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka prednosť. Slovné spojenie „ak tento zákon neustanovuje inak“ však neznamená, že Občiansky zákonník sa aplikuje všade tam, kde jeho použitie zákon o PZP výslovne nevylučuje. Platí, že v prípade, ak zákon o PZP určuje rozsah práva povinnosti odlišne od Občianskeho zákonníka, je vylúčené použitie zákonných ustanovení Občianskeho zákonníka a len tam, kde zákon neustanovuje žiadnu odlišnosť od Občianskeho zákonníka, nie je dôvod Občiansky zákonník neaplikovať.

24. Podľa § 11 ods. 6 zákona o PZP poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

25. Podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP poisťovateľ je povinný poskytnúť poistné plnenie do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

26. Podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP ak poisťovateľ nesplní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

27. Pokiaľ ide o splnosť samotného poistného plnenia, ktoré je povinný poskytnúť poisťovateľ, citované ust. § 11 ods. 7 zákona o PZP jednoznačne predstavuje špeciálnu právnu úpravu oproti všeobecnej právnej úprave, obsiahnutej v Občianskom zákonníku. Ak poisťovateľ má nárok na poškodeného na plnenie čo aj len čiastočne za dôvodný, je z hľadiska určenia času plnenia uznaného nároku rozhodujúci okamih, keď poisťovateľ skončil šetrenie potrebné na zistenie rozsahu povinnosti poistiteľa plniť. V takomto prípade je plnenie z uznaného nároku splatné do 15 dní od skončenia šetrenia potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa plniť. V prípade, že poisťovateľ poškodenému takto neplní, vznikne poškodenému nárok na úrok z omeškania podľa § 517 ods. 1 veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka uplynutím tejto pätnásťdňovej lehoty. Ak však poisťovateľ odmieta poškodenému poskytnúť poistné plnenie v ním požadovanom rozsahu (ako je tomu i v súdnej veci) a zároveň mu poskytne včas a riadne písomne vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo znížil poistné plnenie (v dôsledku čoho poškodený uplatní svoj nárok v súdnom konaní), pre určenie času plnenia je relevantným až doručenie právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia.

28. Na druhej strane, peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona o PZP je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 a jej účelom je ochrana poškodeného, aby poisťovňa nezostala nečinná a bola nútená oznámiť najneskôr v lehote 3 mesiacov poškodenému spôsob vybavenia jeho poistnej udalosti. Ak si poisťovateľ povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 zákona o PZP nesplní, vznikne poškodenému nárok na úrok z omeškania. Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019 uviedol, že táto právna úprava umožňuje úročenie poistného plnenia v tých prípadoch, keď si poisťovateľ nesplní svoju povinnosť uloženú mu v súvislosti so šetrením poistnej udalosti a tiež, keď poškodenému zašla oneskorené vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť poistné plnenie, t.j. povinnosti poisťovateľa viaže výlučne vo vzťahu k prešetrovaniu poistnej udalosti.

29. V rozhodovanej veci bolo z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie zistené, že žalobca žalovaný nárok voči žalovanému uplatnil písomne výzvou zo dňa 14.04.2015, doručenou žalovanému dňa 17.04.2015. Žalovaný na túto výzvu žalobcovi písomne odpovedal listom zo dňa 11.11.2015, v ktorom oznámil žalobcovi dôvody, pre ktoré odmietol poskytnúť poistné plnenie, ktoré si žalobca od neho nárokoval. Uvedené skutkové okolnosti napokon medzi stranami ani neboli sporné.

30. Vzhľadom na uvedené, keďže žalovaný od uplatnenia nároku žalobcom odmietal žalobcovi poskytnúť poistné plnenie, resp. odmietal ho poskytnúť v požadovanej výške a žalobca následne uplatnil svoj nárok na poistné plnenie v tomto súdnom konaní, podľa § 11 ods. 7 zákona o PZP (lex specialis vo vzťahu k lex generalis - Občiansky zákonník) žalovaný by mal povinnosť poskytnúť žalobcovi poistné plnenie do 15 dní po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi

a až po uplynutí tejto lehoty by sa dostal do omeškania s poskytnutím samotného poistného plnenia. V súdnej veci však žalovaný žalobcovi plnil v priebehu konania, v dôsledku čoho došlo k jeho zastaveniu.

31. Odvolací súd však dospel k záveru, že žalovaný si riadne nesplnil svoju oznamovaciu povinnosť ako poisťovateľ podľa § 11 ods. 6 zákona o PZP, keďže žalobcovi v lehote 3 mesiacov neoznámil dôvody, pre ktoré odmietol poskytnúť uplatnené poistné plnenie, resp. nepodal písomné vysvetlenie k nároku na náhradu škody, v ktorom podľa jeho záverov nebol preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia;. Žalobca si žalovaný nárok u žalovaného preukázateľne uplatnil dňa 17.04.2015, písomné vysvetlenie mu žalovaný oznámil až dňa 11.11.2015 (takmer po 7 mesiacoch), a preto žalobcovi vznikol nárok na úroky z omeškania podľa § 11 ods. 8 zákona o PZP odo dňa nasledujúceho po uplynutí 3 mesačnej lehoty na poskytnutie písomného vysvetlenia (18.07.2015) do doby splnenia tejto zákonnej povinnosti (11.11.2015), vo výške určenej podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb.). I keď je pravdou, že žalobca si úrok z omeškania z príslušného poistného plnenia za dané časové obdobie v súdnej veci výslovne neuplatnil, odvolací súd poukazuje na závery Najvyššieho súdu SR v popísanom rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/212/2017 zo dňa 26.02.2019, podľa ktorého sankcia v podobe úroku z omeškania v tomto prípade má z hľadiska dikcie § 11 ods. 7 zákona o PZP povahu povinnosti poisťovateľa, teda bez ohľadu, či si poškodený úrok z omeškania uplatní alebo nie.

I. Na základe uvedeného odvolací súd zmenil podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 5,05 % ročný úrok z omeškania zo sumy 958,76 eur od 18.07.2015 do 17.08.2015 vo výške 4,11 eur, zo sumy 1 057,19 eur od 18.08.2015 do 17.09.2015 vo výške 4,53 eur, zo sumy 1 155,62 eur od 18.09.2015 do 17.10.2015 vo výške 4,79 eur, zo sumy 1 254,05 eur od 18.10.2015 do 11.11.2015 vo výške 3,99 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol ako nedôvodnú.

32. Pokiaľ ide o náhradu trov konania, súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 257 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

33. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

34. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

35. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

36. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania zásadne uplatňuje tzv. zásada úspechu, t.j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech vo veci vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci. Vo všeobecnosti platí, že ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 22. júna 2011, sp. zn. 8 Sžo 215/2010). Iba v prípade, ak je pomer úspechu obidvoch strán zhruba rovnaký, súd rozhodne, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

37. Čo sa týka späťvzatia časti žaloby a následného čiastočného zastavenia konania treba tiež uviesť, že ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, je povinnosťou súdu skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, spočívajúce napríklad v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak ale žalobca žalobu zobral späť bez uvedenia dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, teda procesné zavinenie nemožno pričítať žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. O samotnej výške náhrady trov konania však rozhodne súd až po právoplatnosti rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania.

38. Odvolací súd v tomto smere poukazuje i na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6MCdo 19/2010 zo dňa 26.01.2011, podľa ktorého v prípade, ak konanie bolo sčasti zastavené (napr. z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby alebo pre nedostatok podmienok konania), súd prihliadne na to, či a kto zaviniť, že k zastaveniu muselo dôjsť. Najprv teda posúdi (v režime § 146 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 O.s.p.) otázku, čo bolo dôvodom, že konanie muselo byť sčasti zastavené, a s prihliadnutím k tomuto záveru potom hodnotí (podľa § 142 ods. 2 O.s.p.) celkovú otázku, z akej časti bol ten ktorý účastník úspešný. Ak je na čiastočnom späťvzatí žaloby dané zavinenie žalobcu, treba z pohľadu § 142 ods. 2 dovodiť, že v tomto rozsahu nemal žalobca vo veci úspech. Vždy platí, že kto zaviniť čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu.

39. V prejednávanej veci uplatnil žalobca proti žalovanému nárok na zaplatenie náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti žalobcu. Žalovaný nárok popieral s tým, že ho nemal za preukázaný. Na výzvu žalobcu Sociálna poisťovňa oznámila dňa 14.10.2016 žalobcovi, že posúdenie zdravotného stavu poškodeného na účely sumy náhrady za škodu na zdraví je možné vykonať len v prípadoch, kedy je otázka výšky náhrady škody predmetom súdneho konania. Posúdenie zdravotného stavu žalobcu v súvislosti s uplatneným nárokom, ktorý sa podľa § 447 Občianskeho zákonníka určí ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení, vykonáva podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení len posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia, resp. určený zamestnanec Sociálnej poisťovne. Na výzvu súdu Sociálna poisťovňa predložila príslušný listinný dôkaz (lekárska správa a posudok zo dňa 31.10.2017), na základe ktorej skutočnosti žalovaný dobrovoľne žalobcovi plnil žalovaný nárok (pozn. s výnimkou úrokov z omeškania) v dôsledku čoho žalobca vzal žalobu sčasti späť. Z výlučne procesného hľadiska teda čiastočné zastavenie konania zaviniť žalobca späťvzatím časti žaloby, ku ktorému ho ale motivovalo správanie žalovaného, ktorý v priebehu konania žalobcovi uplatnený nárok plnil. Z tohto dôvodu, s poukazom na vyššie popísané právne úvahy, zastáva odvolací súd názor, že žalobcovi proti žalovanému vznikol nárok na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP.

40. Pokiaľ súd prvej inštancie vzhľadom na strane žalovaného dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, na základe ktorých žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, odvolací súd sa s týmto posúdením nestotožňuje. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. V súdnej veci vzhľadom na list Sociálnej poisťovne zo dňa 14.10.2016 nemožno konštatovať, že by žaloba bola podaná nedôvodne, resp. predčasne, pričom žalobca iný spôsob, ako sa domôcť žalovaného práva, než uplatniť ho súdnou cestou, vzhľadom na odmietavý postoj žalovaného, nemal. Žalovaný od počiatku odmietal plniť nárok žalobcu a v priebehu súdneho konania súhlasil s tým, aby Sociálna poisťovňa určila na výzvu súdu mieru poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť pre účely vyplácania úrazovej renty podľa § 88 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Skutočnosť, že žalovaný uplatnený nárok plnil síce dobrovoľne, ale až na základe posúdenia miery poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť v súvislosti s uplatneným nárokom Sociálnou poisťovňou, nemožno bez ďalšieho klásť na ťarchu žalobcu, ktorému sa v konečnom dôsledku čo do veci samej dostalo plnenia, ktorého sa v konaní domáhal. V tomto kontexte nemôže ísť o jediný dôvod, pre ktorý by bolo možné nárok na náhradu trov konania žalobcovi nepriznať v zmysle § 257 CSP, a preto odvolací súd rozsudok súd prvej inštancie zmenil i v časti vo výrokoch III. a IV. tak, že žalobcovi priznal podľa § 256 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Argumentáciou žalovaného ohľadne základu pre určenie výšky trov konania sa bude následne zaoberať súd prvej inštancie, ktorý rozhodne o výške náhrady trov prvoinštančného i odvolacieho konania žalovaného v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP.

41. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Predmetom odvolacieho konania bol nárok žalobcu na úrok z omeškania vyčíslený žalobcom na sumu 333,65 eur a na trovy konania. V odvolacom konaní mu bol priznaný úrok z omeškania vo výške spolu 17,42 eur, čo vo vzťahu k žalovanému predstavuje 5 % neúspech a 95% úspech. Pomer úspechu a neúspechu žalovaného v odvolacom konaní čo do merita veci predstavuje 90 %, v ktorej miere mu odvolací súd nárok na náhradu trov konania priznal.

42. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).